

Музично-логопедичні вправи при дислалії

Одною з найпоширеніших вад мовлення є дислалія – порушення звуковимови при збереженні слуху та іннервації мовного апарату. Розрізняють механічну й функціональну дислалію.

Функціональна дислалія – вид неправильної вимови, при якій відсутні дефекти артикуляційного апарату. Причинами функціональної дислалії є:

- Неправильне виховання дитини в сім'ї - батьки довгий час „сюсюкають” з дитиною і це призводить до затримки розвитку вірної звуковимови;
- Наслідування – дитина наслідує спотворену звуковимови дорослих;
- Двомовність в родині – дитина переносить особливості вимови однієї мови на іншу;
- Педагогічна занедбаність – батьки не звертають уваги на вимову дитини, не виправляють помилок;
- Недорозвиненість фонематичного слуху – дитина не вміє розрізняти звуки (тверді – м'які, дзвінки – глухі);
- Недостатня рухливість органів артикуляційного апарату (язик, губи, нижня щелепа);
- Зниження слуху;
- Недостатній розумовий розвиток.

Механічна дислалія – вид неправильної вимови, що викликається органічними дефектами периферійного мовного апарату, його кісткової та м'язової будови (скорочена вуздечка язика, тобто під'язикова зв'язка; дефекти будови щелеп – прогнатія, прогенія, відкритий прикус, бічний відкритий прикус, неправильна будова зубів, зубного ряду, неправильна будова піднебіння, товсті губи з обвислою нижньою губою, або скорочена малорухлива верхня губа). Регулювання зубів та щелеп регулюються у стоматологічному кабінеті у дітей 5-6 років.

Корекційна робота складається з трьох етапів:

- Підготовчого;
- Формування первинних вимовних умінь і навичок;
- Формування комунікативних вмінь та навичок.

Завданням підготовчого етапу є розвиток уваги, пам'яті, мислительних операцій (аналізу, порівняння висновку), вміння впізнавати й розпізнавати фонему, формування артикуляційних умінь і навичок.

Завданням другого етапу є постановка звуку, формування навичок правильного використання його в мові, вміння відбирати звуки, не змішуючи їх між собою.

Завдання третього етапу є формування в дитини вміння й навичок безпомилкового використання звуку в різних мовленнєвих ситуаціях.

Приклади вправ для виправлення вимови звуку [р]:

1. запропонувати дитині вимовити звук [ж], протягуючи його з відкритим ротом, без округлення губ перемістити передній край язика вперед, до ясен верхніх різців;
2. отриманий звук закріплюємо його на складах, словах, фразах у вимові та музичних розспівках;
3. фонетична зарядка: „P – p - p” – ричить тигрєня;
4. склади: ра, ро, ру, ри, рі, ре.
ер, ар, ор, ур, ир, ір, ер.
оро, ере, ара, уру.

Повільно, спокійно

Музична нотація на п'ятилінійній шкалі в 2/4 ритмі. Над нотою вказано темп «Повільно, спокійно». Під нотою вказано склади: ра-, ро-, ру-, ри-, рі-, ре-. Під кожним складом є червоний хвильний лінійний елемент, що нагадує хвилювання, з написом «Crescendo».

5. Слова: рій, райдуга, торт, трос,
трюк, роса, зорі, сир,
стрибати.

Вокальну розспівку виконувати з відтворення долоньками ритмічного малюнку:

Спокійно, впевнено

Два рядки музичної ноти на п'ятилінійній шкалі в 2/4 ритмі. Під нотою вказано слова: Рій, рай- ду- га, торт, трос, трюк, ро-са, зо- рі, сир, стри- ба- ти.

6. українські народні ігри та лічилки:
„Регіт”

(За А. Цьосем)

Всі стають по двоє, а попереду один – „регіт”. Регіт співає:

Мелодія Є. Плющик

Швиденько

Го-рю, го-рю, па-ла-ю, ко-го люб-лю - спій-ма-ю!

Раз, два, три! Ос-тан-ня па-ра ле-ти!

Остання пара біжить, регіт ловить. Кого спіймав, з тим стає у пару, а той, хто лишився, - буде регітом. Якщо регіт нікого не спіймав, ця пара, що тікала, стає попереду, а регіт лишається, аж поки когось не зловить.

Література:

1. Дьоміна І. Й., Жильцова О. Л., Винокур А. С. Дидактичний та ігровий матеріал в логопедичній роботі. – К.: Рад. школа, 1962. – 334 с.
2. Левина Р. Е. Основы теории и практики логопедии. – М.: Просвещение, 1968. – 287 с.
3. Логопедия: Учебное пособие для студентов педагогических институтов по специальности «Дефектология». //Под ред. Л. С. Волковой. – М.: Просвещение, 1989. – 528 с.
4. Филичева Т. Б., Чевелева Н. А., Чиркина Г. В. Основы логопедии: Учебное пособие для студентов педагогических институтов по специальности «Педагогика и психология (дошкольная)». – М.: Просвещение, 1989. – 223 с.